

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibus Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

2. Et quum ieiunasset 40. diebus & 40. noctibus, postea esuriit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

Seductores populi viperu cōparati. tur nisi ad aquam protinus accurrāt, ubi veneno suo aliquem laferint, sic isti de æterna salute periclitarentur nisi post noxia venena & pessimæ doctrinæ fermenta in populum effusa ac immixta, ad baptismum Ioannis non accurrerent; vel quia sicut vipera pellem habet variegatam & eleganter pictam, intus verò tota venenata est: sic isti Pharisei & Sadducei foris erāt parietes dealbati, sed intus quasi sepulchra fœtida, & variis sceleribus pleni, quales seductores hæretici esse solent: vel denique quia parricidium in illis notat, quòd omnes iustos persequerentur; quòd aperte illis Christus postea obiecit, sicuti vipera per vtriusque parentis necem frequenter in lucem prodit. Mas enim a femella per coitum occiditur, dum hæc illius caput in os eius insertum abrodit, paruuli autem quum nascuntur, matris ventrem aliquando perumpunt, eamq; occidunt. Tales sunt omnes hæretici & seductores, qui Ecclesiam matrem lacerant, vt inde exeant, qui pros in Ecclesia acerrimè persequuntur, qui certissimè pereunt nisi ad aquam penitentia quam Ioanes prædicauit, tempestiuè se recipiant. Progenies quoque viperarum ab inuidiæ sibilis (qua maximè laborabant Pharisei) vocari poterant, vt censet Augustinus: vel etiam quia pessimorum parentum pessimi essent filij, inuidia & calliditate pleni, vt exponit Gregorius homilia 20. in Euangelia, & Hieronymus ad Isa. cap. 30. & ad Matth. cap. 23. quòd etiam in hæreticos seductores aptissimè quadrat: qui asturia & nequitia in errorem circumueniunt.

Cap. 2. 3.
infra.

Serm. 1.
Dom. 2.
Quadrages.

IN MATTHÆI CAP. III.

2. *Et quum ieiunasset 40. diebus & 40. noctibus, postea esurijt.*

Caluini
scopus in
Scriptura
exponen-
dis.

Vv m id Caluino Scripturas omnes Euangelicas & Apostolicas suis corruptissimis commentariis, seu commentis potius, non tam explicanti quam studio deprauanti, propositum fuisse, vt quauis data occasione Catholicæ Ecclesiæ seu dogmata ac fidē, seu praxim & cultum carperet & impugneret, hoc quoque in loco, quia ieiunium quadragesimale toto orbe Christiano religiosè obseruari cernebat, partim sanè alias ob causas (quas impostor altè dissimulat) partim etiā ad imitationem Christi Redemptoris nostri qui totidem diebus ieiunauit,
Calvinus

Calvinus hanc considerationem & hunc cultum omnibus ingenij sui neruis impugnat, vanamque ac futilem ostendere contendit. Totam eius disputationem expendam. *Christus* (inquirit) à cibo & potu non abstinuit, ut temperantia documentum ederet, sed quo plus auctoritatis haberet, dum à communi hominum sorte exemptus, quasi è calo Angelus, & non homo è terra emergit. Quod in more positum habeat hæretici, id præstat hoc loco Calvinus. Ex vna veritate aliam vult detruere, & vnam causam tollat, aliam vrgere. Christus non solum ad Euangelicæ doctrinæ, quæ statim aggressurus erat, maiorem commendationem & auctoritatem, sed etiam ad temperantiæ documentum ieiunavit. *Christus passus est propter delicta nostra*, & hæc præcipua causa erat. Sed an propterea falsum est quod Petrus dixit, *Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius*? Christus propter utrumque passus est, & propter utrumque ieiunavit, quia non solum erat redemptor in opere, sed etiam magister in exemplo.

Sed hanc aliam ieiunij Christi causam, ut temperantiæ documentum ederet, Papistæ fortasse hodie commenti sunt, antiqua Ecclesia non docuit? Audiamus ergo antiquissimos Patres, & illos nouitio Caluino opponamus. Ignacius D. In Epist. Ioan. Discipulus diserte monet, *Ieiunandam esse à fidelibus Quadragesimam, quia imitationem continet conuersationis Domini*. D. Basilius ita scribit. *Caput omnium quos commemorauimus Dominus noster est, qui non prius in carne quam pro nobis assumpsit, diaboli insultus excepit, quam eam ieiunio communiasset, simul & nos erudiens, ut nosmet aduersus tentatoris conflictus ieiunio vngamus*. Idem affirmat diuus Hieronymus. *Dominus 40. diebus in solitudine ieiunavit, ut nobis solemnes ieiuniorum dies relinqueret*. Consentit diuus Chrysostomus eisdem penè verbis vsus quibus sanctus Basilius. *Dominus noster Iesus Christus & ipse 40. dierum ieiunio declarato, sic certamen contra Diabolum aggressus est, omnibus nobis exemplar dans ut per illud armemur, &c.* Clarissimè quoque sanctus Augustinus. *Quadragesima ieiuniorum habet auctoritatem, & in veteribus libris ex ieiunio Moysis & Elia, & ex Euangelio, quia totidem diebus Dominus ieiunavit*. Et ante eum D. Ambrosius. *Quadragesimam nobis Dominus suo ieiunio consecrauit*. Et alibi clarius. *Hoc fecit causa salutis nostræ, ut rem vtilem non solum doceret verbis, sed etiam exemplis instrueret, ut iisdem vestigijs quibus ad fidem currimus, ad abstinentiã graderemur*.

Quadragesima ob-
seruatio ad
imitationem Chri-
sti defen-
ditur.

Rom. 8.

1. Pet. 2.

In Epist.
ad Philip.

Homil. de
laudibus
ieiunij.

In cap. 58.
Esaia.

Homil. 2.
in Gen.

Epist. 119.
cap. 15.

Serm. 34.
& 37

Orat. in S.
Lauacrũ.

Orat. in S. Lauacrū. Accedit ad hos omnes Gregorius Nazianzenus, cuius verba postea proferemus. Sed hoc tanto veterum consensu penitus despecto, Calvinus negat prorsus temperantiæ documentum suo Quadragesimali ieiunio Christum dedisse.

1. Caluini argumentum. Nunc intellecta hominis impudentia, cauillationes audiamus. *Qualis enim, obsecro, illa abstinentia virtus fuisset, cibum non gustare, ad quem appetendum nulla eum esuries mouebat? Certum est enim & clarè Euangelista pronuntiant, non aliter eum tulisse inedia, quam si carne non fuisset indutus. Quare mera stultitia fuit, ieiunium Quadragesima, ut vocant, ad Christi imitationem instituere.* Hæc ille, ubi & omnes Patres citatos, totamque Catholicam Ecclesiam, quæ his annis 1500. ieiunium Quadragesimale summa semper religione obseruauit, *mera stultitia arguit, & Christum ipsum nullam abstinentia virtutem in 40. dierum ieiunio exercuisse pronuntiat: in vno arrogantiſſimus, in altero impius ac blasphemus. Si enim nullam abstinentiæ virtutem exercuit Christus, ergo aut falsum est, quòd tot diebus ieiunauit, aut ieiunium nõ significat abstinentiam. Non solum in deserto fuit diebus 40. sed & tot diebus in deserto ieiunauit.* Caluini ratio allata quæ solã premit, locum haberet, si solum tot diebus in deserto latitasset ab hominum conspectu remotus, & moderato victu vsus, in quo ieiunium Caluinus ponit, ut postea ex eius verbis ostendamus. Nunc autem non solum in deserto tot diebus fuit ab hominum conspectu remotus, & ut Marcus ait, *erat cum be-*

Infra cap. 6. ver. 18.

Marc. 1.

stis, sed præterea, ut Matth. ac Lucas narrant, totidem diebus ieiunauit. At (inquit Caluinus) nulla eum esuries toto illo tempore ad cibi appetitum mouit. Nulla erat igitur abstinentiæ virtus. Primum vera est abstinentiæ virtus ubi nulla cibi sine fame, fames est, si famem illam non ventris repletio, sed animi contemplatio & aliorum rerum meditatio tollit. In huiusmodi enim tamen si nulla fames vrget; quia animus ad alia & meliora intentus est, tamen natura laborat, exterior homo corrumpitur, corpus castigatur & maceratur. Magna abstinentiæ virtus est cum omnis alimenti subtractione soli Deo vacare, solius animi muneribus fungi. Christus ergo tot diebus ieiunans tamen si numquam esurierit, diuinam tamè quandam abstinentiæ virtutem exercuit. Deinde quamquã dicant Euangelistæ quòd post 40. dierum ieiunium *postea esuriit*, non tamen inde efficaciter probatur, quòd toto reliquo tempore non esurierit: facile enim intelligi potest ideo dictum esse Christum post illud tempus esuriisse, quòd eo demum tempore

per mo

per modum esurientis se gesserit, cibumque ad comedendum optauerit, aut etiam aliquo externo opere se oprare & quætere ostenderit: unde diabolus qui interha non videt, tenendi occasionem captauerit, vt lapides in panes conuerteret. Certe qui Christum toto illo tempore non esuriisse existimant, vt Hilarius & Chrysostomus, idẽ de Moysẽ atque Helia censent, quorum tamen ieiunium veram fuisse abstinentiæ virtutem negari non potest. An verò martyrij virtus illa non est, vbi varia corporis tormẽta absque dolore martyr excipit, siue ex incredibili charitatis affectu (quod in amore etiam carnali cernitur, vbi cum voluptate labores tolerantur) siue ex admirabili diuini Spiritus consolatione, quod de S. Laurentio aliisque S. martyribus dubitari vix potest, qui se in medijs cruciatibus dulcissimo rore aspergi profitebantur? Sed vt in illis vel immensa illa charitas vel diuinæ consolationis affluentia martyrij virtutem ac meritum non sustulit, quia animo & proposito accesserunt omnia pro fide tolerandi, sic neque Christi neque Moysis aut Helia ieiunia vera abstinentiæ virtute carebant, tamen nullam fortẽ famem senserint, quia animo & proposito ab omni cibo abstinendi, & consequenter quamlibet famem naturaliter inde cõsequentem sustinendi, ieiunium illud susceptum est; vt autem non esurirẽt, diuina protectio & altissimarum rerum contemplatio in causa fuit. Christus enim, vt rectẽ notauit Chrysostomus, *ultra 40. dies ieiuniũ nõ extendit, ne incredibilis videretur carnis assumptione.* Caluinus autem impudenter affirmat, *certum esse & clare Euangelistam pronuntiare quòd non aliter tulerit Christus in ediam quàm si carne non fuisset indutus.* Nihil tale Euangelista pronuntiat, & certum est Christum ita ieiunasse, vt hominem vera carne indutum possibile erat, sicuti videlicet Moyses & Elias vera carne induti, sed diuina protegente gratia totidem diebus ieiunauerunt, *idque etiam non esurientes,* vt scribit Hilarius. Ita eius argumentum præter præcipitem arrogantiam & appetam impietatem superius notatam, crasso quoque flagrat mendacio. Cætera nunc breuius expendamus.

Neque (inquit) maior hodie ratio est, cur hoc Christi exemplum sequamur, quàm fuit olim sanctis Prophetis & aliis patribus sub lege imitari Moysis ieiunium. Quasi verò aut Christo æquiparandus Moyses, aut eadem Synagogæ quæ Ecclesiæ perfectio, aut denique Moyses ad imitandum propositus fuerit sicut Christus, de quo Paulus dicit. *Estote imitatores meĩ,* 1. Cor. 11.

Can. 3. in
Matth.

Homil. 1.º
in Matth.

Caluini
impudẽtia
in asseren-
da Scriptu-
ra.

Can. 3. in
Matth.

2. Caluini
argumen-
tum.

sicut & ego Christi. Sanè nec sancti Prophetæ nec alij Patres sub lege imitatores Moysi esse debuerunt, sicut nos imitatores Christi esse debemus. Iudaici spiritus hoc argumentum est. Sequitur aliud, *Quid simile habent cum filio Dei, qui per Quadragesimam quotidie vescuntur? Respõdebit doctissimus Græcorum Theologus Gregorius Nazianzenus. Christus ieiunauit ante tẽtationem: nos ante Pascha. Ieiuniũ unum idẽque est, at vtriusque temporis non parua est differentia. Ille totos 40. dies à cibo abstinuit utpote Deus: nos autem ad virtutũ nostrarum modulum ieiunium attemperauimus. Imitamur ergo Christum, sed pro modulo nostro. Et vide absurdissimum cavillatoris argumentũ. Christus passus est pro nobis, relinquens exemplũ ut & nos sequamur vestigia eius. An debemus ergo omnes crucifigi, omnesque illas & contumelias & pœnas pati quas Christus passus est, ut sequamur vestigia eius? Dicit Paulus: Si compatimur, conglorificabimur. An ille solus cõpaticum Christo dicitur, qui tantundem & idem passus est quod Christus pertulit? Dicit rursus Paulus: Estote imitatores Dei sicut filij charissimi, & ambulate in dilectione sicut & Christus dilexit vos. An ut hæc imitatio fiat, necesse est ut tantum qui sique proximos diligat quantum Christus nos dilexit? An non in his omnibus ad virtutem nostrarum modulum imitatio facta laudabilis est? Addit adhuc, quòd nec Christus nec Moyses quotannis solemni ieiunio defuncti sunt: sed vterque semel tantum tota vita. Cui respondemus quòd satis erat Christo semel ieiunasse, & semel tentatum esse, ut exemplũ nobis daret frequentis ieiunij & frequentis pugnæ cõtra diabolum. Moyses autem propter bis acceptas tabulas 40. diebus bis ieiunauit. Deinde respondemus quòd Christus semel mortuus est, & mors illi ultra non dominabitur. Nos tamen complãtati similitudini mortis eius, quotidie morimur propter gloriam eius, & mortificamur tota die sicut oves occisionis. Hæc sunt ficulnea & nugatoria Caluini argumẽta, propter quæ summa stultitia vniuersam Christi Ecclesiam arguat, & ut alter Goliath exprobrat agminibus Dei Israël. Sic enim statim infert. Impium & detestabile Christi ludibriũ fuit, quo se ad eius regulam fictitiõ suo ieiunio formare tentarunt. Ita iuxta Calunium impiũ & detestabile Christi ludibriũ est, si quis ad regulam passionum Christi fictitiõ suis passionibus se formare tentabit. Impium & detestabile Christi ludibriũ erit, si quis ad regulã dilectionis Christi, fictitiõ sua dilectione se formare conatur. Impium denique & detestabile Christi ludibriũ erit, si quis*

ad re

3. Caluini
argum.
Orat. in S.
Iuan. 6.

3. Pet. 2.

Rom. 8.

Ephes. 5.

4. Caluini
argum.

Rom. 6.

Caluini
atrox &
procax ac-
cusatio sed
ridicula.

ad regulam imitationis Paulinae, ficticia sua emulatione Christi imitari contendat. Hæc ille impius & detestabilis hæreticus ad totius pietatis ludibrium impie & detestabiliter docet.

Sed alias adhuc eius furias proferamus. *Quod opus meritorium & partem esse pietatis & divini cultus sui persuadent, pessima est superstitio.* Caluini in sanam hæresim Evangelium refutat, quum & ieiunio mercedem à Deo Patre reddi Christus doceat, Matth. 6° & Annam viduam ieiunium Deum coluisse disertè affirmet. *Qui- bus in locis reluctantè veritati Caluinum nullo negotio profligabimus.* Addit hoc loco Caluinus. *Sed hæc in Deum contumelia est minimè toleranda, quod singulare eius miraculum obscurant: deinde in Christum, quia suum illi insigne detrahentes eius spoliis se vestiunt.* Si Christi ieiunium Quadragesimale nostra imitatione obscuratur, Passio quoque Christi gloriosa nostrarum passionum imitatione obscurabitur, & sic Petrus ac Paulus contumeliã in Deum minimè tolerandam docuerunt: maximè Paulus, qui ausus est dicere. *Adimpleo ea quæ desunt Passionum Christi in corpore meo pro corpore eius quod est Ecclesia.* An non clamare: hic Caluinus contumeliã in Christum minimè tolerandam Paulum protulisse, quia Passionis suæ maximum insigne detrahens, eius spoliis se vestiuit?

Matth. 6^oLuc. 2^oAmplificatio Calvini-
ana et
dicula &
puerilis.Coloss. 1°

Sed necdum insaniendi finis. *Tertio (ait Caluinus) in Evangelium fit contumelia, cui non vulgaris detrahatur authoritas, nisi hoc Christi ieiunium eius sigillum esse cognoscitur.* Atqui quæto magis ipsa Passio dominica totius Evangelii sigillum est, de qua Paulus dicens se missum esse non baptizare, sed evangelizare, & explicans, quid evangelizaret, subiunxit. *Non in sapientia verbi, ne evacuatur crux Christi. Nos autem predicamus Christum crucifixum.* Si ergo ieiunij dominici imitatio Evangelio, cuius sigillum esse dicitur, non vulgarem authoritatem detrahit, quanto magis Passionis Dominicæ imitatio Evangelio, cuius illa potissimum sigillum est, non vulgarem authoritatem detrahet: Sic authore Caluino Petrus & Paulus, qui hanc imitationem docuerunt, Evangelicæ dignitati non vulgariter detraxerunt. Audiamus tamen quomodo hoc vitium amplificat Caluinus. *Singulare (inquit) miraculum Deus edidit quum Filium suum exeruit à necessitate edendi.* Certè non magis, ut videtur, singulare, quàm in Moysè & Elia prius ediderat. Demus tamè magis hoc in Christo singulare fuisse. *Annon (inquit) insana audacia emulantur Deum qui idem sua virtute affectant? An non verò insana hæc est Caluini audacia, in paucis verbis duo strenua proferre mendacia? Nec enim idem ieiunium quod Christus*

Calvini
duo menda-
cia in una
sententia.

ttus

Itus peregit, affectant Catholici, qui quotidianam refectio-
nem accipiunt: nec sua virtute, sed Dei gratia & adiutorio quale-
cunque suum ieiunium pro suo modulo Christum imitantes
peragunt. Ita hic dupliciter mentitus Calvinus est:

Bacchatur adhuc. *Diuina gloria insignitus fuit Christus
per ieiunium. An non sua gloria fraudatus in ordinem cogi-
tur, quum se illi socios cuncti mortales permiscerent? Multo ve-
rius & fortius diuina gloria insignitus fuit Christus per suam
gloriosam Passionem. In hac cum Pater clarificauit eum, &
ipse clarificatum se fore praedixit. In hac exaltatus a terra
omnia traxit ad seipsum. Propter hanc dedit illi Deus no-
men quod est super omne nomen, ut in nomine Iesu omne ge-
nu flectatur, caelestium & terrestrium & infernorum. An non
ergo (si Caluini argumentum bonum est) gloria sua fraudatus
in ordinem cogitur, quum se illi compatiendo, & vesti-
gia passionis eius sequendo, cuncti mortales permiscerent? Facit
tandem garrandi finem Calvinus, & idem quod dixerat
repetens hanc declamationem concludit. Hunc ieiunio
Christi finem statuit Deus ut Euangelium obsignaret. Qui in
alium usum transferunt, annon tantundem imminuunt ex
Euangelij dignitate? Faceat igitur ista haereticia, quae & con-
siliium Dei & totum eius operum ordinem peruertit. Repeta-
mus & nos quod antea respondimus. Hunc passioni Christi
finem statuit Deus, ut Euangelium obsignaret, ut omnes Euan-
gelicas promissiones in ea terminaret atque praestaret, ut
languine illic effuso Testamentum nouum confirmaret, & illo
sigillo appposito omnia consummaret. Qui in alium usum
transferunt, & ideo passum esse Christum docent ut nobis
exemplum daret sequendi vestigia eius, ut compatiendo con-
glorificemur, an non tantundem imminuunt ex Euangelij di-
gnitate? Faceat igitur haec Petri & Pauli haereticia, quae &
consiliium Dei & totum eius operum ordinem peruertit. An
non pulchra haec est & Archihaeretico digna conclusio? Atqui
tanto fortius & certius ex Caluini argumento haec conclusio
sequitur, quanto verius ac certius est, passione Dominica Euan-
gelium obsignari, quam ieiunio Christi Quadragesimali
aliquam huiusmodi obsignationem factam esse. Vehemens
& accuratus in hac causa Calvinus fuit. Sed vana est siue vi-
ribus ira. Totam hanc Caluini disputationem in sua (ut erat)
Ecclesiastica expositione inseruit Marloratus, sicut & alia
omnia quae in his Antidotis refutantur. Sed similes habent
labra lactucas.*

Joan. 11.

*& 13. &
10.*

Luc. 22.

Philip. 4.

Hebr. 9.

& 5.

1. Petr. 2.

Rom. 8.